

на детерминация - $adj. R^2$). С други думи, изследователят не се интересува от стойностите на отделните регресионни коефициенти и статистическата им значимост и не се стреми към тяхната икономическа интерпретация (като коефициенти на еластичност или пределни величини) както при традиционния иконометричен анализ (Mistianen, et. al, 2002). Тук моделът се конструира единствено за целите на прогнозирането, а изследваната корелационна зависимост не се третира като причинно-следствена. Удовлетворяването на критерия за максимална обяснителна способност на иконометричния модел се реализира чрез приложението на стъпкова регресия⁶.

След избора на най-подходящия модел за извадката като цяло или за всяка от стратите поотделно се моделира случайният компонент на модела. Основно допускане, върху което се гради по-нататъшният анализ, е, че случайният компонент се състои от два подкомпонента: териториален и индивидуален.

$$u_{ch} = \eta_c + \varepsilon_{ch}, \quad (2)$$

където:

η_c е териториалният ефект (ефект на местоположението);

ε_{ch} - домакинският (индивидуалният) подкомпонент на остатъка от оценения регресионен модел.

Териториалният ефект, или ефектът на местоположението, отчита влиянието на онези териториални фактори, невключени в модела, но оказващи статистически значимо влияние върху равнището на потребление. Индивидуалният компонент отчита влиянието на всички онези характеристики на домакинствата, които не са включени като независими променливи в модела, но оказват влияние върху равнището на потребление. Предполага се, че двата компонента са независими един от друг.

Териториалният ефект се свързва с наличието на зависимост в равнището на потребление (по-общо казано - благосъстоянието) на домакинствата, живеещи на определена територия (населено място, община, област). Определящи в това отношение са инфраструктурните характеристики на територията като състояние на водопроводната и пътната мрежа, степен на телефонизация, преработка на твърди битови отпадъци и др. Измерването на ефекта на местоположението върху зависимата променлива се осъществява чрез включване в модела на потреблението на независими териториал-

⁶ Стъпковата регресия е статистически метод, при който измежду набор от факторни (независими) променливи се подбират автоматично чрез последователен F -критерий тези от тях, които са статистически значими и като цяло обясняват в най-голяма степен вариацията в зависимата променлива (в случая в равнището на потребление на домакинствата).